

KARLSTADS KOMMUN

KULTUR- OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN

Remissvar 2024-08-27

Frida Bernhardsson,
frida.bernhardsson@karlstad.se

Remissvar

Dnr KFN/2024:300 Dpl 1.1.4.4

Sammanfattning

Socialdepartementet har skickat ut en remiss avseende ett fritidskort för barn och unga där Karlstads kommun har givits möjlighet att svara. Fritidskortet ska möjliggöra en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra. Fritidskortet är en ekonomisk ersättning för deltagande där ett allmänt bidrag om 500 kronor/barn och år kan ansökas om av vårdnadshavare. För vårdnadshavande med bostadsbidrag och där barnet är folkbokförd kommer det finnas möjlighet till ett bidrag om 2 000 kronor/barn och år. Karlstads kommun, genom barn- och ungdomsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen, har granskat remissförslaget och vill lämna några synpunkter.

Barn- och ungdomsförvaltningens synpunkter

Barn- och ungdomsförvaltningen i Karlstads kommun ansvarar för kulturskolan och har utifrån sitt perspektiv granskat remissen. Barn- och ungdomsförvaltningen är positiv till regeringens förslag att fritidskortet ska kunna användas för att betala avgifter på kulturskolan. I Karlstads kommun råder sedan 2023 avgiftsfrihet för kulturskolan, varför förslaget för Karlstads del förvisso inte sänker några trösklar ytterligare när det gäller deltagande i kulturskolans verksamhet. Barn- och ungdomsförvaltningen identifierar fortsatt andra hinder, som inte har med kostnader att göra. Kvarvarande hinder handlar om familjers skiftande förutsättningar avseende möjligheter att planera sin tid och frågor om logistik, något regeringens förslag inte närmare berör.

Kommuners roll i implementeringen av fritidskortet

Karlstads kommun anser att syftet med ett fritidskort är bra, men att förslaget innehar många osäkerhetsfaktorer för att kunna nå ut där behoven är som störst. Kommunerna är närmast både barn och föreningslivet (utförarna) på den lokala nivån och har både kunskap och erfarenheter som inte syns i remissunderlaget. Att göra bedömningen att kommunal sektor

berörs av förslaget enbart utifrån att kulturskolan är en potentiell utförare är en mycket snäv tolkning. Karlstads kommun gör bedömningen att flera delar av kommunens organisation behöver bidra till reformens vilja för att uppnå önskad effekt. Flera professioner i kommunala verksamheter behöver bidra i kunskapsspridningen av fritidskortet och det behövs troligtvis, åtminstone initialt, ett administrativt stöd både till det lokala föreningslivet och till vårdnadshavare.

Landets kommuner är möjliggörare för föreningslivet, genom ekonomiskt- och konsultativt stöd samt tillhandahållandet av lokaler skapas ett rikt utbud till medborgarna i samverkan med det ideella föreningslivet. På lokal nivå vet vi att tillgången till olika typer av fritids- och kulturaktiviteter och mötesplatser är viktiga samt att bredden på utbudet behövs för att nå så många som möjligt. I remissens avgränsning vad gäller möjliga utförare ser Karlstads kommun en risk med att fritidskortet på lokal nivå inte kommer erbjuda ett tillräckligt stort utbud av aktörer.

Risk för begränsat utbud av fritidsaktiviteter

I de flesta kommuners regelverk om stöd till föreningslivet finns en rad kriterier som föreningslivet ska följa för att vara bidragsberättigade. Dessa kriterier är bland annat att föreningen ska:

- följa barnkonventionen
- vara uppbyggd enligt demokratiska principer och öppen för alla
- verksamheten ska bedrivas i en drogfri miljö
- ha stadgar och ansvarig styrelse samt revisorer.

Det innebär att kommunerna i stort har en bra kontroll över de föreningar på lokal nivå som får bidrag. Enligt remissens förslag om vilka som kan bli utförare av fritidskortet, utöver den kommunala kulturskolan, finns en begränsning till föreningar som hör till Riksidrottsförbundet (RF) och till organisationer som får stöd av Svenskt Friluftsliv och barn- och ungdomsorganisationer som får stöd av MUCF. Till de två senare finns ytterligare krav om att utföraren ska ha bedrivit barn- och ungdomsverksamhet i minst 5 år före ansökan om registrering. Karlstads kommun anser att den här begränsningen riskerar att missgynna det lokala föreningslivet, främst inom kultursektorn om kulturskolan är den enda utföraren av kulturutbudet i fritidskortet. I de fall kulturskolans verksamhet är kostnadsfri blir förslaget uddlöst i tillgången till kulturaktiviteter och många kulturskolor har också kö till sin verksamhet. Detta begränsar möjligheten för barn och unga att ta del av ett brett och mer demokratiskt fritidsutbud som inkluderar både idrott, kultur och andra meningsfulla fritidsaktiviteter.

Karlstads kommun ställer sig frågan kring varför den kursverksamhet som bedrivs inom den öppna ungdomsverksamheten inte är berättigad att räknas som mottagare av fritidskortet. Likt kulturskolans verksamhet bedriver den öppna ungdomsverksamheten viss kursverksamhet inom olika områden så

som dans och musik och når troligtvis en annan målgrupp än de deltagare som hittar till kulturskolans verksamhet.

Karlstads kommun vill också lyfta lovaktiviteter som en särskild viktig del i barn och ungas tillgång till fritidsaktiviteter. I dagsläget arrangerar kommunen en mängd lovaktiviteter som är kostnadsfria, tack vare att politiken prioriterat detta. Kommunen ger också föreningar stöd för att kunna arrangera dagkollo-verksamhet. I en osäker framtid med stora besparingar inom kommunerna finns en oro för att den här typen av lovaktiviteter kan kosta pengar eller läggas ner. Karlstads kommun önskar därmed att Socialdepartementet överväger att lovaktiviteter kan rymmas inom ramen för fritidskortet trots att aktiviteten kanske inte uppnår kravet om 10 tillfällen under en 6 månaders period.

Karlstads kommun är positiv till att det sker en uppföljning om fler aktörer inom kulturområdet kan ingå i utföranderegistret. Detta för att bredda utbudet av fritidsaktiviteter. Karlstads kommun är övertygad om att det behövs en bredd av aktörer även på kulturområdet för att främja tillgången till en meningsfull fritid för barn och unga. Det finns en risk för att utbudet av godkända utförare blir mer riktat mot idrott då det också finns ett större utbud av lokala idrottsföreningar än lokala föreningar kopplade till Svenskt Friluftsliv och barn- och ungdomsorganisationer som får stöd av MUCF. Karlstads kommun gör bedömningen att studieförbunden inte är en möjlig utförare av fritidskortet enligt remissens förslag. Studieförbunden bedriver barn- och ungdomsverksamhet som skulle kunna bidra till att fritidskortets breda ansats enklare skulle möjliggöras om de inkluderats.

Hinder för barn och ungas deltagande i fritidsaktiviteter

Analysen kring andra faktorer som påverkar deltagande än enbart ekonomiska faktorer saknas i remissförslaget. Tidigare forskning har påvisat att det finns flera faktorer som påverkar deltagande i fritidsaktiviteter. Ur ett kommunalt förvaltningsperspektiv är frågan om tillgång till lokaler och tider en ständigt aktuell fråga både för idrotts- fritids- och kulturföreningar. I Karlstad har många lokaler för idrott en hög beläggningsgrad på attraktiva tider redan idag och tillgång till lokaler för kulturföreningar/kulturutövare är begränsade. Lokalfrågan är därför en begränsande faktor som förslaget om fritidskort inte beaktar. Andra faktorer som påverkar deltagande utöver socioekonomiska faktorer är avstånd, tidsåtgång, ideella krafter, kulturella skillnader, tillgänglighetsaspekter, tillgång till kollektivtrafik/bil med flera. Vidare kan olika normer och diskrimineringsgrunder också utgöra hinder för deltagande.

Synpunkter ur ett föreningsperspektiv

Remissen belyser inte den brist på ideella ledare som är många föreningars vardag. Enligt Riksidrottsförbundet finns cirka 746 000 ideella ledare som tillsammans gör 140 miljoner timmar per år och efter pandemin är tappet av ideella krafter en återkommande oro för idrottsrörelsen. Tillgången till

ideella krafter är avgörande om fler barn och unga ska kunna delta i fritidsaktiviteter.

Det finns en oro kring att den administrativa insatsen för utförarna ger en låg utväxling. Redan idag sker en ständig dialog med föreningar för att få dem att både söka LOK-stödet och det kommunala aktivitetsstödet, just på grund av att administrationen kräver mer än det stödet föreningen i vissa fall faktiskt får utbetalat. Ökade kostnader för föreningar nämns i remissen och Karlstads kommun delar den bedömningen att det finns en risk för att det i slutändan drabbar barn och unga genom ökade medlemsavgifter.

Synpunkter ur ett barnrättsperspektiv, jämställdhets- och jämliks perspektiv

Ur ett barnrättsperspektiv finns en risk för att behandlingen av personuppgifter röjer känsliga uppgifter så som ekonomisk utsatthet, barnets politiska åsikter eller religiösa övertygelser. Detta skulle kunna leda till att fritidskortet inte nyttjas av vissa målgrupper där fritidskortet är tänkt att göra stor nytta.

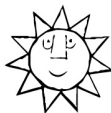
Barnkonventionen gäller för alla barn upp till 18 år. Karlstads kommun anser att det saknas en tillräcklig redogörelse ur ett barnrättsperspektiv för den åldersindelning som remissen presenterar.

Vidare anser Karlstads kommun att jämställdhetsperspektivet inte analyserats tillräckligt, utan relativt lättvindigt beskrivs förslaget som jämställt då stödet ges till alla barn i åldern 8–16 år. Utifrån de krav på utförare som finns ser kommunen en risk i att fritidskortet inte blir en jämställd satsning då idrottsföreningar (med viss överrepresentation av pojkar enligt nationell statistik) premieras framför kulturföreningar (med viss överrepresentation av flickor enligt nationell statistik).

Avslutningsvis ser Karlstads kommun en risk i att fritidskortets administrativa kostnader blir allt för stora sett till det faktiska utfallet och det finns en stor risk i att fritidskortet inte når de som behöver det som mest. För att motverka det behöver kommuner vara informationsspredare men också fortsätta vara möjliggörare för föreningslivet på lokal nivå.

Marcus Levin
stabschef

Frida Bernhardsson
strateg

KARLSTADS KOMMUN**KULTUR- OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN****Tjänsteskrivelse** 2024-08-27

Frida Bernhardsson, 054-540 25 31

frida.bernhardsson@karlstad.se

Remiss av departementspromemoria - Ett fritidskort för barn och unga - en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra (Ds 2024:16)

Dnr KFN/2024:300 Dpl 1.1.4.4

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut

Förslaget till remissvar godkänns.

Sammanfattning av ärendet

Socialdepartementet har skickat ut en remiss avseende ett fritidskort för barn och unga där Karlstads kommun har givits möjlighet att svara. Fritidskortet ska möjliggöra en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra. Fritidskortet är en ekonomisk ersättning för deltagande där ett allmänt bidrag om 500 kronor/barn och år kan ansökas om av vårdnadshavare. För vårdnadshavande med bostadsbidrag och där barnet är folkbokförd kommer det finnas möjlighet till ett bidrag om 2 000 kronor/barn och år. Karlstads kommun, genom barn- och ungdomsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen, har granskat remissförslaget och lämnar ett antal synpunkter. Kultur- och fritidsförvaltningen svarar för hela kommunens räkning.

Beslutsunderlag

Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse den 27 augusti 2024.

Karlstads kommuns remissvar den 27 augusti 2024.

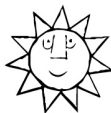
Remiss - Ett fritidskort för barn och unga - en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra den 4 juli 2024.

Marcus Levin
stabschefFrida Bernhardsson
strateg

KARLSTADS KOMMUN

Beslutet skickas till
Socialdepartementet
Barn- och ungdomsnämnden

KARLSTADS KOMMUN**KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN**

Protokoll 2024-09-18

§ 91**Remiss av departementspromemoria "Ett fritidskort för barn och unga - en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra" (Ds 2024:16)**

Dnr KFN/2024:300 Dpl 1.1.4.4

Kultur- och fritidsnämndens beslut

Förslaget till remissvar godkänns.

Deltar ej i beslutet

Christian Holm Barenfeld (M) meddelar att Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna inte deltar i beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Socialdepartementet har skickat ut en remiss avseende ett fritidskort för barn och unga där Karlstads kommun har givits möjlighet att svara. Fritidskortet ska möjliggöra en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra. Fritidskortet är en ekonomisk ersättning för deltagande där ett allmänt bidrag om 500 kronor/barn och år kan ansökas om av vårdnadshavare. För vårdnadshavande med bostadsbidrag och där barnet är folkbokförd kommer det finnas möjlighet till ett bidrag om 2 000 kronor/barn och år. Karlstads kommun, genom barn- och ungdomsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen, har granskat remissförslaget och lämnar ett antal synpunkter. Kultur- och fritidsförvaltningen svarar för hela kommunens räkning.

Beslutsunderlag

Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse den 27 augusti 2024.

Karlstads kommuns remissvar den 27 augusti 2024.

Remiss - Ett fritidskort för barn och unga - en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra den 4 juli 2024.

Yrkanden

Robert Halvarsson (MP) yrkar för Miljöpartiets, Socialdemokraternas och Centerpartiets räkning bifall till kultur- och fritidsförvaltningens förslag:

Förslaget till remissvar godkänns.

KARLSTADS KOMMUN

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Protokoll 2024-09-18

Beslutet skickas till

Socialdepartementet

Barn- och ungdomsnämnden